

**Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe ve Finans Eğitimine
Yönelik Düşünceleri: Uşak Üniversitesi'nde Bir Araştırma**

Handan BULCA*
Işıl EREM**

Özet

Bu çalışmanın amacı; meslek yüksekokullarının işletme yönetimi, bankacılık ve sigortacılık, muhasebe ve vergi uygulamaları, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı ve yerel yönetimler programlarında öğrenim gören öğrencilerin muhasebe ve finans eğitimine yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu bağlamda Uşak Üniversitesi bünyesinde eğitim veren Uşak Meslek Yüksekokulu, Banaz Meslek Yüksekokulu, Karahallı Meslek Yüksekokulu, Sivaslı Meslek Yüksekokulu ve Ulubey Meslek Yüksekokulu'nda 2013-2014 güz döneminde öğrenimine devam eden toplam 739 öğrenci üzerinde bir anket çalışması gerçekleştirilmiş, ulaşılan veriler üzerinde frekans analizi yapılmıştır. Yapılan analiz neticesinde elde edilen bulgulardan bazıları; öğrenim görülen programın tercih edilmesinde öncelikli olarak meslek sahibi olma amacının güdüldüğünü, muhasebe ve finans eğitiminin kalitesini belirleyen öncelikli unsurun ise öğretim elemanlarının kalitesinin olduğunu göstermiştir. Lisans eğitimini tamamlamak isteyen öğrencilerin geçiş tercihlerinin başında dikey geçiş sisteminin gelmekte olduğu, öğrencilerin mezuniyet sonrası hedeflerinde ise fakülteye geçiş yapma amacının ön planda olduğu görülmüştür. Öğrenci görüşlerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini analiz etmek amacıyla geliştirilen hipotezlerde ise; kız öğrencilerin ve birinci sınıf öğrencilerinin daha yüksek oranda olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe ve Finans Eğitimi, Meslek Yüksekokulları.

* Yrd. Doç. Dr. Uşak Üniversitesi, Uşak MYO, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, handan.bulca@usak.edu.tr

** Arş. Grv. Uşak Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, isil.erem@usak.edu.tr

The Vocational School Students' Thought About Accounting and Finance Education: A Case of Usak University

Abstract

The aim of this study is to determine the accounting and finance education views of the students studying at business administration, banking & insurance, accounting & tax applications, office administration & executive assistant and local administration programs of vocational schools. In this context, a questionnaire has been applied to the 739 students continuing their education at Usak Vocational School, Banaz Vocational School, Karahallı Vocational School, Sivaslı Vocational School and Ulubey Vocational School in 2013-2014 spring semesters. The data obtained from the questionnaire have been analyzed with the frequency analysis. According to the obtained results; it is seen that the aim of having a profession takes place on the top in preferring the program and that priority factor determining the quality of accounting and finance education is the qualification of the instructors. It is also seen that the students willing to complete their bachelor's degree prefer external transfer exam and that transferring to faculty is the priority target of the students. In the hypothesis developed according to gender and class level; it is seen that female students and first graders have more positive perspective than the other students.

Key Words: Accounting and Finance Education, Vocational Schools.

Giriş

Meslek yüksekokulları sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerine ara eleman yetiştirmek amacıyla kurulan yükseköğretim kurumlarıdır (Şahin ve Fındık, 2008: 69). Meslek yüksekokullarında öncelikli olarak çeşitli mesleklere yönelik olarak nitelikli işgücünün yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra öğretim elemanlarının yürütmekte olduğu bilimsel araştırmalar da, içinde bulunulan bölgenin ve ülkenin gelişimini sağlama gayesi açısından büyük önem arz etmektedir. Böylelikle meslek yüksekokulları içinde bulunulan bölgenin hem ekonomik, hem sosyal, hem de kültürel gelişimine katkı sağlamaktadır (Yücebaş ve diğerleri, 2013: 45).

Türkiye'de meslek yüksekokullarında; dört sömestrlik sürenin yeterli gelmemesi, öğrenim dönemi içerisinde yeterli ölçüde pratik uygulamanın yapılmaması ve öğrenim esnasında işyerlerinde fiili olarak çalışma olanağının bulunmaması gibi birtakım eksiklikler söz konusudur (Karcı, 2008: 106). Bu noktada Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki verimli

uygulamalar belirlenip, Türk eğitim sistemine uyumlu hale getirilerek daha etkin bir sistem yürütülmesi gerektiğini ifade etmek mümkündür.

Türkiye'deki meslek yüksekokullarında 2012-2013 dönemi itibariyle toplamda 777 adet meslek yüksekokulunda eğitim verilmektedir. Meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrenci sayılarına bakıldığında; 292.148 kız, 485.593 erkek olmak üzere toplamda 777.741 öğrencinin eğitim almaktadır. Meslek yüksekokullarında eğitim veren öğretim elemanlarının unvanları ele alındığında ise; 184 profesör, 213 doçent, 1590 yardımcı doçent, 10.000 öğretim görevlisi, 631 okutman, 293 uzman, 285 araştırma görevlisi ve 1 çevirici olmak üzere toplamda 13.197 öğretim elemanı hizmet verdiği görülmektedir¹.

Çalışmada ilk olarak literatürde meslek yüksekokullarındaki eğitim sistemine ilişkin olarak yapılmış çalışmalar ele alınmıştır. Daha sonra Uşak Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarındaki muhasebe ve finans derslerine ilişkin bilgi verilmiştir. Son olarak ise çalışmanın amacı, yöntemi, kapsamı ve uygulama sonucunda elde edilen bulgular ele alınmıştır. Sonuç kısmında ise elde edilen sonuçlar değerlendirilerek, birtakım önerilerde bulunulmuştur.

1. Literatür Taraması

Literatürde Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitime ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan birçok çalışmaya rastlamak mümkündür:

Kızgın (2005) çalışmasında; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokuluna sınavsız geçiş yapan 474 öğrenci ile sınavla giriş yapan 398 öğrencinin harita, endüstriyel elektronik, elektrik, bilgisayar teknolojisi ve programlama, muhasebe, dış ticaret ve turizm otel işletmeciliği programı derslerindeki başarı durumlarını karşılaştırmayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular neticesinde; sınavsız geçiş yapan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha düşük başarıya sahip oldukları görülmüştür.

Demir ve Çam (2006) meslek yüksekokulu muhasebe bölümü öğrencilerinin gözüyle muhasebe öğreniminde başarıyı olumsuz etkileyen faktörleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Kırşehir Meslek Yüksekokulu Muhasebe bölümünde öğrenim gören 113 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışmasının neticesinde; analize dâhil edilen öğrencilerin çoğunluğunun; muhasebe bölümünde okumaktan memnuniyet duyduğu,

¹ http://www.osym.gov.tr/belge/1-19213/2012-2013-ogretim-yili_yuksekogretim-istatistikleri.html

bölümle ilgili bir alanda çalışmayı istedikleri, konuların 'nasıl' yerine 'neden' sorusuna daha fazla önem verilerek aktarılmasını tercih ettikleri, sınavsız geçiş sistemini doğru buldukları ve muhasebe öğreniminde başarısızlığa neden olan en büyük etkenin önceki bilgilerin yeterli olduğu görüşüyle derslerin işlenmesi olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı (2007) meslek yüksekokullarında muhasebe eğitiminin düzeyini belirlemeyi, sorunlarını tespit etmeyi, bu sorunlara yönelik çözümler geliştirmeyi ve mesleğin eğitiminde meslek yüksekokullarının tercih edilme nedenlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Selçuk Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında muhasebe eğitimi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen uygulamada; ele alınan öğrencilerin yarısından fazlasının istekleri dışında bu bölümde eğitim gördüğü ve erkek öğrencilerin % 60'ı, kız öğrencilerin ise % 49'unun muhasebe eğitiminden tatmin düzeylerinin yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Dinç (2008); çalışmasında meslek yüksekokulu muhasebe programlarında öğrenim gören öğrencilerin bu programda kariyer yapma istekleri, muhasebe mesleğini seçimlerinde etkili olan faktörleri ve faktörler açısından öğrencilere göre farklılık olup olmadığını belirlemeyi amaçlamışlardır. Karadeniz bölgesinde on meslek yüksekokulunda toplamda 649 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışmasında muhasebe programı son sınıf öğrencilerinin çoğunluğunun muhasebe mesleğinde kariyer yapma düşüncesi içerisinde olduğu, yüksek kazanç ve sorumluluk beklentisi, kariyer beklentisi, mesleki bilgi ve becerisi, mesleki tecrübe ve sosyal statü beklentisinin muhasebe mesleğini seçmelerinde etken olduğu sonucuna varılmıştır.

Gençtürk ve diğerleri (2008) çalışmalarında; Süleyman Demirel Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitelerinin Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve İşletme Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin okudukları bölüme istekli olarak gelip gelmediklerini, bölüm hakkındaki bilgi düzeylerini ve aldıkları eğitimin yeterlilik derecesini belirlemeyi amaçlamıştır. Birinci ve ikinci sınıf ayrımına tabi tutularak toplamda 1012 öğrenci üzerinde uygulanan anket çalışması neticesinde; birinci sınıf öğrencilerinin çoğunun kazandıkları bölüme isteyerek gelmediğini, ancak mesleki kariyerleri açısından muhasebe-finans eğitimini önemli bulduklarını göstermiştir. İkinci sınıf öğrencileri ise; edindikleri teorik bilgileri pratiğe geçirme noktasında alınan eğitimin yeterli olmadığını ifade etmişler, bu noktada çeşitli mesleki eğitim seminerlerinin,

panellerin veya kursların düzenlenmesinin faydalı olabileceği yönünde bir görüş bildirmişlerdir.

Özcan ve diğerleri (2009) meslek yüksekokullarında öğrenim gören muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebecilik mesleğine bakış açılarını ve meslek yüksekokullarının bu mesleğe olan katkısından ne ölçüde memnun olduklarını cinsiyet ve örgün-ikinci öğretim ayrımına tabi tutmak suretiyle tespit etmek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Akdeniz Üniversitesi bünyesindeki bir meslek yüksekokulunda gerçekleştirilen çalışmada; kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla öğrenim gördükleri programdan daha memnun oldukları ve aldıkları eğitimin iş bulmada katkı sağladığını düşündükleri gözlenmiştir. Diğer taraftan birinci öğretim öğrencilerinin, ikinci öğretim öğrencilerine göre aldıkları eğitime daha olumlu baktıkları, iş bulmada katkı sağladığı düşüncesi taşıdıkları ve dört yıllık eğitime geçmede daha istekli oldukları sonucuna varılmıştır.

Terim ve Öztürk (2009) çalışmalarında Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe programı öğrencilerinin demografik yapısı, öğrenim gördükleri programı seçme nedenleri ve muhasebe eğitiminin geleceğe ilişkin beklentilerini karşılama derecesini belirlemeye yönelik olarak bir anket çalışması gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın sonucunda; muhasebe ders içeriklerinin kapsamlı olduğu, ancak uygulamalı derslerin yetersiz kaldığını, muhasebe programında verilen eğitimin staj dönemi için yeterli olduğu ve lisans programıyla devam ettirilmesi gerektiği düşüncesini taşıdıkları görülmüştür.

Tekşen ve diğerleri (2010) çalışmalarında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören muhasebe öğrencilerinin muhasebe eğitimlerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. 1010 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışması neticesinde; değerlendirmeye alınan öğrencilerin mezuniyet sonrası muhasebe ile ilgili bir alanda çalışmaya karşı olumlu bir tutum sergilediği, muhasebe eğitim etkinliğini arttıracak en önemli yöntemin muhasebeye ilişkin araştırmalar ve yayınların arttırılması gerektiği düşüncesi içerisinde olduğu görülmüştür.

Gençoğlu ve İşseveroğlu (2010); çalışmalarında devlet ve vakıf üniversiteleri bünyesindeki meslek yüksekokullarının muhasebe programı mezunlarının muhasebe mesleğine yönelme durumu, başarı oranı ve bu kurumların muhasebe mesleğine yaptığı katkıyı ele almışlardır. 2004-2008 yılları aralığındaki bir dönemin alındığı çalışmanın sonucunda; meslek yüksekokulları sayısında yıllar itibariyle bir artış gözlemlenirken, başarı oranlarında bir azalma yaşandığı görülmüştür. Ayrıca aday meslek mensuplarının staj sonundaki yeterlilik sınavında gösterdikleri başarı

oranının yükseköğretimde aldıkları eğitim ile doğru orantı içerisinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Ay (2011) çalışmasında muhasebe dersi almış 232 meslek yüksekokulu öğrencisinin muhasebe konuları ile ilgili anlama zorlukları ve bunların nedenlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. 'Muhasebe öğrenirken karşılaştığınız anlama zorlukları nelerdir?' şeklinde açık uçlu bir sorunun yöneltildiği çalışmada elde edilen cevaplar 11 farklı kategoride sınıflandırılmış ve buna yönelik birtakım öneriler getirilmiştir.

Otlu ve diğerleri (2012); Malatya Meslek Yüksekokulunun Muhasebe ve Vergi bölümünde 2010-2011 bahar döneminde öğrenimine devam eden 560 öğrencinin öğrenim gördükleri bölüme ilişkin düşünce ve beklentilerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Elde edilen bulgular; öğrenim görülen programda edinilen teorik ve pratik bilgilerin yeterli görülmediğini ve fiziki veya teknolojik imkânların yeterli ölçüde sağlanmadığını göstermiştir. Ayrıca 3568 Sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle serbest muhasebeci unvanının kaldırılması ile analize dâhil edilen öğrencilerin muhasebeci mesleğine bakış açılarının olumsuz etkilendiği kanısına varılmıştır.

Albez ve Bilici (2012); çalışmalarında Atatürk Üniversitesi Aşkale, Erzurum, İspir, Hınıs, Oltu, Pasinler ve Narman Meslek Yüksekokullarının Muhasebe programlarında okuyan öğrencilerin muhasebe mesleğine bakış açılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında 481 öğrenciye 9 adet anket sorusu yöneltilmiş, elde edilen bulgular değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen sonuçlar; analize dâhil edilen öğrencilerin büyük bir kısmının meslek elemanı olmayı hedeflediği ve 3568 sayılı kanunda yapılan değişikliğin öğrencilerin muhasebe meslek mensubu olma isteklerini olumsuz yönde etkilemediğini göstermiştir.

Gökgöz ve Ülkü (2012) çalışmalarında meslek yüksekokullarının muhasebe ve vergi programlarında okuyan öğrencilerin gözünden muhasebe eğitiminin etkinliğini müfredat, ders araç-gereçleri ve staj programları açısından incelemeye almışlardır. Bu noktadan hareketle; Bolu, Düzce, Yalova, Kocaeli ve Sakarya Meslek Yüksekokullarının Muhasebe ve Vergi programlarında 2012-2013 eğitim döneminde öğrenim gören 267 ikinci sınıf öğrencisi üzerinde anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar; öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda ders seçiminde bulunamadıklarını, muhasebeye ilişkin güncel çalışmaların dikkate alınmadığını ve sempozyum, konferans ve benzeri organizasyonların düzenlenmediğini göstermiştir.

Orhan ve Tazegül (2013); çalışmalarında Türkiye’de meslek yüksekokullarında öğrenim gören muhasebe ve vergi uygulamaları programı öğrencilerinin söz konusu programa ilişkin görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamış ve elde edilen bulgular doğrultusunda bir takım öneriler geliştirmişlerdir. Türkiye’deki 12 devlet üniversitesi ile 52 vakıf üniversitesine bağlı 320 meslek yüksekokulunda 2009-2010 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 2501 öğrencinin ele alındığı çalışmada ‘Muhasebe Öğretim Programı Değerlendirme’ ölçeği geliştirilmiş ve güvenilirlik analizleri yapılarak uygulamaya konulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre; muhasebe derslerine uygun araç, gereç ve materyalin yetersiz olduğu, öğretim elemanlarının öğrencilerin derse etkin katılımı için herhangi bir faaliyette bulunmadığı, verilen eğitim ile ölçme-değerlendirme arasında bir orantısızlık olduğu ve staj, vb. uygulamalarda yetersiz kaldığı görülmüştür.

2. Uşak Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında Muhasebe ve Finans Eğitimi

Uşak Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin muhasebe ve finans eğitimine yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla; Uşak Meslek Yüksekokulu, Banaz Meslek Yüksekokulu, Karahallı Meslek Yüksekokulu, Sivasslı Meslek Yüksekokulu ve Ulubey Meslek Yüksekokulu olmak üzere toplam 5 Meslek Yüksekokulunda bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. İşletme Yönetimi, Bankacılık ve Sigortacılık, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı ve Yerel Yönetimler programlarında görülen muhasebe ve finans dersleri Tablo 1’deki gibidir:

Tablo 1: Uşak Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe ve Finans Dersleri

<i>Yerel Yönetimler</i>			<i>Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı</i>		
YY	Ders Adı	Z/S	YY	Ders Adı	Z/S
I	Muhasebe	S	I	-	-
II	-	-	II	-	-
III	Finansal Yönetim	S	III	Muhasebe	S
IV	-	-		Finansman ve Finansal Yatırım Araçları	S
			IV	Bilgisayar Muhasebe Yazılımları	S
<i>İşletme Yönetimi</i>			<i>Bankacılık ve Sigortacılık</i>		
YY	Ders Adı	Z/S	YY	Ders Adı	Z/S
I	Genel Muhasebe	Z	I	Genel Muhasebe	S
II	D. Sonu Muh. İşlemleri	Z	II	D. Sonu Muh. İşlemleri	S
	Yönetim Muhasebesi	S	III	Maliyet Muhasebesi	S
Dış Ticaret İşlemleri Muh.	S	Bankacılık Muhasebesi		S	
Finansal Yönetim	Z	Türev Ürünler		S	
III	Bilgisayarlı Muhasebe	S	IV	Finansal Yönetim	S
	Maliyet Muhasebesi	S		Mali Tablolar Analizi	S
IV	-	-	IV	Bankalarda Fon ve Risk Yönetimi	S
				Sermaye Piyasası ve Finansal Kurumlar	S
<i>Muhasebe ve Vergi Uygulamaları</i>					
YY	Ders Adı	Z/S	YY	Ders Adı	Z/S
I	Genel Muhasebe I	Z	III	Yönetim Muhasebesi	S
II	Genel Muhasebe II	Z		Muhasebe Standartları	S
III	Finansal Yönetim	Z		Paket Programlar I	S
	Maliyet Muhasebesi	Z	Şirketler Muhasebesi	S	
III	Banka Muhasebesi	S	IV	Dış Ticaret İşlemleri Muh.	Z
	İnşaat Muhasebesi	S		Muhasebe Denetimi	Z
	Mali Tablolar Analizi	S		Paket Programlar II	S

Kaynak: Uşak Üniversitesi Bologna Web Platformu (<http://ebs.usak.edu.tr/onlisans.aspx>)

İnşaat Muhasebesi, Muhasebe Standartları ve Muhasebe Denetimi derslerinin sadece Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde verildiği ve söz konusu bölümün muhasebe ve finans derslerinin çeşitliliği açısından diğer bölümlere göre daha geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir.

3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ön lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin muhasebe ve finans eğitimine ilişkin bakış açılarının belirlenmesine yönelik olarak bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu noktada; ele alınan faktörleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Ankete dâhil edilen öğrencilerin demografik özellikleri,
- Öğrenim görülen programı tercih nedenleri ve programdan memnuniyet düzeyi,
- Muhasebe ve finans eğitiminin kalitesini belirleyen temel unsurlar,
- Lisans eğitimini tamamlamak isteyen öğrencilerin geçiş tercihleri,
- Mezuniyet sonrası hedefler ve beklentiler,
- Öğrenim görülen program ve programda verilen eğitime ilişkin görüşler,
- Öğretim elemanına ilişkin görüşlerdir.

4. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın evrenini; Uşak Meslek Yüksekokulu, Banaz Meslek Yüksekokulu, Karahallı Meslek Yüksekokulu, Sivaslı Meslek Yüksekokulu ve Ulubey Meslek Yüksekokulu olmak üzere toplamda beş Meslek Yüksekokulunun İşletme Yönetimi, Bankacılık ve Sigortacılık, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı ve Yerel Yönetimler programlarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmada yöntem olarak anket yönteminden yararlanılmış ve toplamda 739 öğrenci üzerinde uygulanarak, elde edilen sonuçlar değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Anket formu üç bölümden oluşmakta olup, bölümleri oluşturan araştırma soruları literatürde muhasebe ve finans eğitimini ölçmeyi amaçlayan çalışmalar dikkate alınarak oluşturulmuştur. İlk bölümde demografik özelliklere yer verilirken, ikinci bölümde öğrencilerin öğrenim gördükleri programa ilişkin görüşleri dikkate alınmış, üçüncü bölümde ise öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerine yönelik görüşleri incelenmiştir.

5. Bulgular ve Değerlendirme

5.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

Araştırma kapsamında ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla 739 öğrenciye yöneltilen sorular ve alınan cevaplar neticesinde elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Yaş ve Cinsiyet Durumları

Anket çalışmasında demografik özellikler kapsamında yöneltilen sorulardan yaş ve cinsiyet özelliklerinin dağılımı Tablo 2’de gösterilmektedir:

Tablo 2: Öğrencilerin Yaş ve Cinsiyet Dağılımları

Yaş	n	%
18-21	625	84,6
22-25	100	13,5
26-29	5	0,7
30-33	7	0,9
33 ve Üstü	2	0,3
Cinsiyet	n	%
Kız	453	61
Erkek	286	39

Tablo 2’ye bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin % 84,6’sı 18-21, % 13,5’i 22-25, % 0,7’si 26-29, % 0,9’u 30-33 ve % 0,3’ü 33 ve üstü yaş aralığındadır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında ise; araştırmaya katılan öğrencilerin %61’inin kız, %39’unun ise erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Mezun Olunan Orta Öğretim Kurumu ve Meslek Yüksek Okulu’na Kayıt Şekli

Bu kısımda ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları orta öğretim kurumlarının dağılımları gösterilmektedir:

Tablo 3: Mezun Olunan Orta Öğretim Kurumları ve Kayıt Şekli

Orta Öğretim Kurumu	n	%
Anadolu Meslek Lisesi	87	11,8
Ticaret Lisesi	98	13,3
Genel Lise	469	63,5
Diğer	85	11,5
Kayıt Şekli	n	%
Sınavla	676	91,5
Sınavsız	63	8,5

Araştırmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları orta öğretim kurumlarının dağılımı Tablo 3'te görüldüğü gibidir. En büyük paya %63,5 ile genel liselerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ticaret lisesinden mezun olanların oranının %13,3, Anadolu meslek liselerinden mezun olanların oranının %11,8 olduğu ve geriye kalan %11,5'in ise diğer türdeki orta öğretim kurumlarından mezun oldukları görülmektedir.

Meslek Yüksekokulu'na kayıt şekline bakıldığında ise; ankete katılan öğrencilerin %91'inin sınavla, %9'unun ise sınavsız kayıt yaptırmış oldukları anlaşılmaktadır.

Öğrenim Görülen Program Türü

Ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri programların dağılımı Tablo 4'de gösterilmektedir:

Tablo 4: Öğrenim Görülen Program

Öğrenim Görülen Program	n	%
İşletme Yönetimi	157	21,2
Bankacılık ve Sigortacılık	134	18,1
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	186	25,2
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	80	10,9
Yerel Yönetimler	182	24,6

Tablo 4'e bakıldığında; Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünün 186 öğrenci (%25,2) ile ilk sırada, Yerel Yönetimler bölümünün 182 öğrenci (%24,6) ile ikinci sırada, İşletme Yönetimi bölümünün 157 öğrenci (%21,2) ile üçüncü sırada, Bankacılık ve Sigortacılık bölümünün 134 öğrenci (%18,1) ile dördüncü sırada, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı bölümünün ise 80 öğrenci (%10,9) ile beşinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Öğrenim Görülen Sınıf Derecesi ve Öğrenim Türü

Ankete katılan öğrencilerin kaçınıcı sınıfta öğrenim gördüklerine ve öğrenim türlerine ilişkin frekans dağılımı Tablo 5’de gösterilmektedir:

Tablo 5: Öğrenim Görülen Sınıf Derecesi ve Öğrenim Türü

Sınıf	n	%	Öğrenim Türü	n	%
1	460	62,2	Birinci Öğretim	527	71,3
2	220	29,8	İkinci Öğretim	212	28,7
Tekrar	59	8			

Elde edilen sonuçlara bakıldığında; ankete katılan öğrencilerin %62,2’sinin birinci sınıf, %29,8’nin ise ikinci sınıfta öğrenim gördükleri sonucu elde edilmiştir. Geri kalan %8’lik kısmın ise sınıf tekrarı yaptıkları görülmüştür. Diğer taraftan öğrenim türünün dağılımına bakıldığında ise; ankete katılan öğrencilerin %71,3’ünün birinci öğretim, %28,7’sinin ise ikinci öğretime kayıtlı olduğu anlaşılmaktadır.

Herhangi Bir İşletmede Çalışma Durumu ve Ailede Muhasebe Meslek Mensubunun Mevcut Olup Olmaması

Tablo 6, çalışmada ele alınan programlarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenimleri esnasında herhangi bir işletmede çalışıp çalışmadığı ve ailelerinde muhasebe meslek mensubunun yer alıp almadığını göstermektedir:

Tablo 6: Çalışma Durumu ve Ailede Meslek Mensubu Olma Durumu

Çalışma Durumu	n	%	Ailede Meslek Mensubu Olma Durumu	n	%
Çalışıyor	56	7,6	Var	90	12,2
Çalışmıyor	683	92,4	Yok	649	87,8

Yapılan frekans analizi neticesinde elde edilen sonuçlar dikkate alındığında; ankete katılan öğrencilerin %92,4’nün herhangi bir işletmede çalışmadığı, %5,6’sının ise öğrenimlerine devam ederken aynı zamanda bir işletmede de çalışmakta olduğu anlaşılmaktadır. Ailede meslek mensubunun yer alıp almadığına bakıldığında ise; öğrencilerin %87,8’inin ailesinde herhangi bir muhasebe meslek mensubu yer almazken, %12,2’sinin ailesinde belli bir meslek mensubunun yer aldığı görülmektedir.

Öğrenim Görülen Programı Tercih Sırası

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri programı tercih sıraları Tablo 7'de görüldüğü gibidir:

Tablo 7: Programı Tercih Sırası

Öğrenim Görülen Programı Tercih Sırası	n	%
1	139	18,8
2	76	10,3
3	52	7
4	39	5,3
5+	433	58,6

Tablo 7'de görüldüğü gibi, öğrencilerin %18,8'inin öğrenim gördükleri programı birinci sırada, %10,3'ünün ikinci sırada, %7'sinin üçüncü sırada, %5,3'ünün dördüncü sırada ve %58,6'sının ise beşinci veya daha üst bir sırada tercih yaptıkları sonucu elde edilmiştir. Bu noktada öğrencilerin yarısından fazlasının tercih sıralamalarını, öğrenim gördükleri programın dışında bir programa ilişkin olarak yaptıkları şeklinde bir çıkarım yapmak mümkündür.

Öğrenim Görülen Programın Tercih Edilme Nedenleri

Tablo 8, ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri programı tercih etme nedenlerini göstermektedir:

Tablo 8: Programı Tercih Nedenleri

Tercih Nedenleri	n	%
Meslek Sahibi Olmak	280	37,9
Kariyer ve Sosyal Statü Beklentisi	140	18,9
Aile Tavsiyesi	46	6,2
Çevre Tavsiyesi	28	3,8
Mezuniyet Sonrası İş İmkânlarının Fazla Olması	191	25,8
Üniversiteye Giriş Sınavına İlişkin Düzenlemeler	33	4,5
Yaşanılan Şehir Nedeniyle	21	2,8

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programı seçmelerinde etkili olan unsurlar arasında ilk olarak meslek sahibi olma beklentisi gelmektedir. Daha sonra %25,8 ile mezuniyet sonrası iş imkânlarının fazla olması faktörü yer almakta, %18,9 ile ise kariyer ve sosyal statü beklentisi üçüncü sırayı takip etmektedir. Diğer tercih nedenlerine bakıldığında; aile tavsiyesi,

üniversiteye giriş sınavındaki düzenlemeler, çevre tavsiyesi ve yaşanan şehir faktörlerinin nispeten daha az etkili olduğu görülmektedir.

Muhasebe ve Finans Eğitimi Kalitesini Belirleyen Önemli Unsurlar

Tablo 9, ankete katılan öğrencilerin muhasebe ve finans eğitimini belirleyen unsurlara ilişkin değerlendirmelerini göstermektedir:

Tablo 9: Eğitim Kalitesini Belirleyen Unsurlar

Eğitim Kalitesini Belirleyen Unsurlar	n	%
Öğrencilerin Kalitesi	113	15,3
Öğretim Elemanının Kalitesi	298	40,3
Fiziki Ortam ve Teknik Donanımın Kalitesi	131	17,7
Akademik Faaliyetlerin Kalitesi	85	11,5
Yönetim Anlayışı	112	15,2

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programda aldıkları muhasebe ve finans eğitimine yönelik görüşleri dikkate alındığında; % 40,3'nün öğretim elemanın kalitesine, %17,7'sinin fiziki ortam ve teknik donanım kalitesine, %15,3'nün öğrencilerin kalitesinin, %15,2'sinin yönetimin anlayışına önem verdikleri görülmüştür.

Lisans Eğitimini Tamamlamak İsteyen Öğrencilerin Geçiş Tercihleri

Tablo 10; ankete katılan öğrencilerin lisans eğitimine geçiş tercihlerinin dağılımını göstermektedir:

Tablo 10: Geçiş Tercihleri

Lisans Eğitimine Geçiş Tercihleri	n	%
Dikey Geçiş Sistemi	518	70,1
Açık Öğretim Fakültesi	165	22,3
Lisans Yerleştirme Sınavı	56	7,6

Tablo 10'a bakıldığında; öğrencilerin %70,1'nin dikey geçiş sistemi ile lisans eğitimine devam etmek istedikleri, %22,3'nün açık öğretim fakültesine geçiş yapmayı düşündükleri ve %7,6'sının ise lisans yerleştirme sınavına katılmayı düşündükleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefleri

Tablo 11; ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri tercih etme nedenlerini göstermektedir:

Tablo 11: Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefleri

Mezuniyet Sonrası Hedefler	n	%
Fakülteye Geçiş Yapmak	345	46,7
Öğrenim Görülen Programla İlgili Bir İşte Çalışmak	176	23,8
Memur Olmak	165	22,3
Askere Gitmek	15	2,0
Ticaret Yapmak	8	1,1
Planlamadı	13	1,8
Diğer	17	2,3

Tablo 11’de görüldüğü üzere öğrencilerin belli bir çoğunluğun (%46,7) öncelikle fakülteye geçiş yapmayı hedefledikleri anlaşılmaktadır. %23,8’nin öğrenim gördükleri programla ilgili bir işte çalışmayı, %22,3’ünün memur olmayı, %2’sinin askere gitmeyi, %1,1’nin ticaret yapmayı hedefledikleri, %1,8’nin mezuniyet sonrasına ilişkin henüz bir plan yapmadığı ve %2,3’nün ise sunulan alternatifler dışında bir hedefinin olduğu görülmektedir.

5.2. Öğrenim Görülen Programa İlişkin Görüşler

Tablo 12; ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri programa istekli olarak gelip gelmedikleri ve tekrar aynı programı seçip seçmeyeceğine ilişkin görüşlerini yansıtmaktadır:

Tablo 12: Öğrenim Görülen Programa İlişkin Görüşler

	Öğrenim Görülen Programa İsteyerek Gelme Durumu		Öğrenim Görülen Programı Tekrar Seçme Durumu	
	n	%	n	%
Kesinlikle Katılmıyorum	65	8,8	111	15,0
Katılmıyorum	80	10,8	126	17,1
Kararsızım	85	11,5	192	26,0
Katılıyorum	298	40,3	170	23,0
Kesinlikle Katılıyorum	211	28,6	140	18,9
	Öğrenim Görülen Programdan Memnuniyet Düzeyi		Öğrenim Görülen Programın İş Bulmada Etkili Olacağı Düşüncesi	
	n	%	n	%
Kesinlikle Katılmıyorum	52	7,0	39	5,3
Katılmıyorum	66	8,9	57	7,7
Kararsızım	138	18,7	195	26,4
Katılıyorum	315	42,6	296	40,1
Kesinlikle Katılıyorum	168	22,7	152	20,6

Tablo 12 incelendiğinde; öğrencilerin öğrenim gördükleri programa kendi istekleri doğrultusunda gelip gelmediği sorusuna %40,3 oranında 'katılıyorum', %28,6 oranında 'kesinlikle katılıyorum', %10,8 oranında 'katılmıyorum', %8,8 oranında 'kesinlikle katılmıyorum' şeklinde yanıt verdiği, %11,5'nin ise bu konuya ilişkin olarak kararsız olduğu görülmektedir. Öğrenim görülen programın tekrar seçilip seçilmeyeceği sorusuna ise %23 oranında 'katılıyorum', %18,9 oranında 'kesinlikle katılmıyorum', %17,1 oranında 'katılmıyorum', %15 oranında 'kesinlikle katılmıyorum' şeklinde yanıt verdikleri sonucu elde edilmiştir. %26'lık bir kısmın ise öğrenim gördükleri programı tekrar seçme konusunda kararsız oldukları görülmüştür. İki unsura ilişkin bir değerlendirme yapıldığında; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun öğrenim gördükleri programa istekli olarak gelmelerine rağmen, %26'lık bir kısmının programı tekrar seçme konusunda kararsız kalması birtakım eksikliklerin olduğunu göstermektedir. Bu noktada; öğrencilerle birebir iletişim yoluna gidilerek verimliliği

arttırmaya yönelik çeşitli girişimlerde bulunulmalı ve bu duruma yönelik çözüm yolları aranmalıdır.

5.3. Mezuniyet Sonrasında Öğrenim Görülen Programa İlişkin Beklentiler

Ankete dâhil edilen öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerine ilişkin elde edilen bulgular Tablo 13’de gösterilmektedir:

Tablo 13: Mezuniyet Sonrası Beklentiler I

	Mezuniyet Sonrası Öğrenim Görülen Programa İlişkin Bir Alanda Çalışma Düşüncesi		Alınan Eğitimin Mezuniyet Sonrası Katkısının Olacağı Düşüncesi	
	n	%	n	%
Kesinlikle Katılmıyorum	55	7,4	70	9,5
Katılmıyorum	38	5,1	155	21,0
Kararsızım	123	16,6	192	26,0
Katılıyorum	273	36,9	239	32,3
Kesinlikle Katılıyorum	250	33,8	83	11,2

Tablo 13 incelendiğinde; öğrencilerin %36,9’nun mezuniyet sonrasında öğrenim görülen programa ilişkin bir alanda çalışma düşüncesinde olduğu ve %37,5’in ise mesleği sürdürmeyi planladığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yaklaşık %7’lik bir kısmının ise öğrenim gördükleri programa ilişkin olarak bir düşüncesinin olmadığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin %32,3’ü aldıkları eğitimin mezuniyet sonrasında katkı sağlayacağını düşünürken, %21’i alınan eğitimin mezuniyet sonrasında herhangi bir katkı yaratmayacağı fikrindedir. Benzer durumun, mezuniyet sonrasında mesleki anlamda yeterli olma konusunda da geçerli olduğu görülmektedir.

Tablo 14: Mezuniyet Sonrası Beklentiler II

	Mezuniyet Sonrasında Mesleği Yürütme		Mezuniyet Sonrası İş Bulmada Bir Sorunla Karşılaşmama Düşüncesi		Mezuniyet Sonrasında Mesleki Anlamda Yeterli Olunacağı Düşüncesi	
	n	%	n	%	n	%
Katılma Derecesi						
Kesinlikle Katılmıyorum	42	5,7	101	13,7	54	7,3
Katılmıyorum	41	5,5	141	19,1	88	11,9
Kararsızım	155	21	233	31,5	227	30,7
Katılıyorum	277	37,5	167	22,6	254	34,4
Kesinlikle Katılıyorum	224	30,3	97	13,1	116	15,7

Tablo 14'e bakıldığında; %34,4'lük bir kısmın alınan eğitimin yeterli olacağı, %11,9'luk bir kısmın ise söz konusu eğitimin yeterli olmayacağı görüşünde olduğu ve %30,7'lik bir kısmın ise bu konuda kararsız olduğu görülmektedir. Mezuniyet sonrasında iş bulma konusunda bir sorunun yaşanıp yaşanmayacağı konusunda, %19,1'i birtakım sorunlarla karşılaşılmasının muhtemel olduğu, %22,6'sı ise herhangi bir sorunla karşılaşmayı beklemediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %31,5'lik bir kısmı ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmiştir.

5.4. Öğrencilerin Öğretim Elemanlarına İlişkin Genel Görüşleri

Ankete katılan öğrencilerin öğretim elemanlarının ders anlatma düzeyi, derse hazırlıklı gelip gelmediği, alanında yetkinliğe sahip olup olmadığı ve kurdukları iletişim düzeylerine ilişkin görüşleri Tablo 15'de gösterilmektedir:

Tablo 15: Öğretim Elemanlarına İlişkin Genel Görüşler

	Öğretim Elemanlarının Dersi Anlatma Düzeyinin Etkin Olduğu		Öğretim Elemanlarının Derse Hazırlıklı Geldiği ve Etkin Bir Bilgi Aktarımı Yaptığı	
	n	%	n	%
Katılma Derecesi				
Kesinlikle Katılmıyorum	35	4,7	27	3,7
Katılmıyorum	89	12,0	57	7,7
Kararsızım	113	15,3	85	11,5
Katılıyorum	374	50,6	394	53,3
Kesinlikle Katılıyorum	128	17,3	176	23,8
	Öğretim Elemanlarının Muhasebe ve Finans Alanlarında Yetkinliğe Sahip Olduğu		Öğrenci ile Öğretim Elemanı Arasında Kurulan İletişim Düzeyinin Yeterli Olduğu	
	n	%	n	%
Katılma Derecesi				
Kesinlikle Katılmıyorum	40	5,4	55	7,4
Katılmıyorum	63	8,5	95	12,9
Kararsızım	116	15,7	150	20,3
Katılıyorum	361	48,8	306	41,4
Kesinlikle Katılıyorum	159	21,5	133	18,0

Tablo 15 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin %50,6'sının öğretim elemanlarının ders anlatma düzeylerinin etkin olduğunu düşündüğü anlaşılırken, %12'lik kısmın etkinlik konusunda aynı düşünceye sahip olmadığı görülmektedir. Benzer durumun, öğretim elemanlarının derse hazırlıklı gelip etkin bir aktarım yapabilmeleri, alanlarında gereken yetkinliğe sahip oldukları ve kurdukları iletişim düzeyinin yeterli olduğuna ilişkin düşüncelerde de geçerli olduğu anlaşılmaktadır.

5.5. Öğrenim Görülen Programda Alınan Eğitime İlişkin Görüşler

Son olarak; ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri programda aldıkları eğitime ilişkin görüşleri Tablo 16'da belirtilmektedir:

Tablo 16: Alınan Eğitime İlişkin Görüşler

	Alınan Eğitimin Staj Döneminde Yeterli Olacağı		Dikey Geçiş Yapılması Halinde Alınan Eğitimin Yeterli Olacağı		Derslerin Teorik İşleyişinden ve Uygulanmasından Memnuniyet Düzeyi	
	n	%	n	%	n	%
Kesinlikle Katılmıyorum	60	8,1	59	8,0	60	8,1
Katılmıyorum	108	14,6	147	19,9	101	13,7
Kararsızım	179	24,2	183	24,8	150	20,3
Katılıyorum	261	35,3	237	32,1	310	41,9
Kesinlikle Katılıyorum	131	17,7	113	15,3	118	16,0

Tablo 16'ya bakıldığında; alınan eğitimin staj döneminde ve dikey geçiş yapılması halinde yeterli olacağı konusunda ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %33'ü bu düşünceye katıldığını, yaklaşık %24'lik kısmı ise bu konuda kararsız olduklarını ifade etmektedir. Derslerin teorik işleyişinden ve uygulanmasından memnuniyet düzeyine bakıldığında ise; öğrencilerin %42'sinin memnun olduğu, %14'ünün ise bu konuya ilişkin olumsuz bir görüş bildirdikleri görülmektedir.

5.6. Ki-Kare Analizinin Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Çalışmada ankete katılan öğrencilerin cinsiyet (kız/erkek) ve sınıf derecesine (1/2/Tekrar) göre; öğrenim görülen programın, mezuniyet sonrası beklentilerin, öğretim elemanlarına ve alınan eğitimin niteliğine ilişkin görüşlerin farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. İlgili görüşler Tablo 17'de belirtilmektedir:

Tablo 17: Öğrencilere Yöneltilen Görüşler

Görüşler
1.Öğrenim görülen programa istekli gelme durumu
2.Öğrenim görülen programı tekrar seçme durumu
3.Öğrenim görülen programdan memnuniyet düzeyi
4.Öğrenim görülen programın iş bulmada etkili olacağı düşüncesi
5.Mezuniyet sonrası öğrenim görülen programa ilişkin bir alanda çalışma düşüncesi
6.Alınan eğitimin mezuniyet sonrası katkısının olacağı düşüncesi
7.Mezuniyet sonrasında mesleği yürütme düşüncesi
8.Mezuniyet sonrasında bir sorunla karşılaşmama düşüncesi
9.Mezuniyet sonrasında mesleki anlamda yeterli olunacağı düşüncesi
10.Öğretim elemanlarının dersi anlatma düzeyinin etkin olduğu düşüncesi
11.Öğretim elemanlarının derse hazırlıklı geldiği ve etkin bir aktarım yaptıkları düşüncesi
12.Öğretim elemanlarının muhasebe ve finans alanında yetkinliğe sahip oldukları düşüncesi
13.Öğrenci-öğretim elemanı arasında kurulan iletişim düzeyinin yeterli olduğu düşüncesi
14.Alınan eğitimin staj döneminde yeterli olacağı düşüncesi
15.Dikey geçiş yapılması halinde alınan eğitimin yeterli olacağı düşüncesi
16.Derslerin teorik işleyişinden ve uygulanmasından memnuniyet düzeyi

5.6.1. Cinsiyete Göre Hipotezlerin Değerlendirilmesi

Ki-kare değeri 0,05'den küçükse H_A hipotezleri kabul edilmekte, 0,05'den büyükse H_0 hipotezi kabul edilmektedir, diğer bir deyişle, cinsiyet ile görüşler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmaktadır. Bu noktada ilgili hipotezler şu şekildedir:

H_0 : Cinsiyet ile öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet ile öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Cinsiyet ile öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı ilişkilerin elde edildiği hipotezler Tablo 18'de gösterilmektedir:

Tablo 18: Cinsiyete Göre Görüşlerin Değerlendirilmesi

Hipotezler	Ki-kare	α (0,05)	Sonuç
H _{A1}	15,120	0,004	Kabul
H _{A2}	18,230	0,001	Kabul
H _{A3}	15,154	0,004	Kabul
H _{A6}	9,710	0,004	Kabul
H _{A13}	17,144	0,002	Kabul

Tablo 18 incelendiğinde; öğrenim görülen programa istekli olarak gelme durumuna (H_{A1}) ilişkin olarak; kız öğrencilerin yaklaşık %71'inin olumlu bir tavır sergilediği, %18'inin bu duruma ilişkin olumlu bir düşüncesinin olmadığı, %11'nin ise kararsız kaldıkları sonucuna varılmıştır. Erkek öğrencilerin ise yaklaşık %53'ünün olumlu görüş bildirdikleri, %23'nün bu görüşe katılmadıkları, geri kalan %24'lük kısmın ise kararsız kaldıkları görülmüştür.

Öğrenim görülen programı tekrar seçme durumuna (H_{A2}) ilişkin olarak; kız öğrencilerin yaklaşık olarak %40'ının mevcut programı tekrar seçmeyi düşündükleri, %28'inin böyle bir düşüncelerinin olmadığı, %32'sinin ise kararsız kaldıkları görülmüştür. Erkek öğrencilerin ise %47'sinin mevcut programı tekrar seçmeyi düşündüğü, %35'inin olumsuz bir görüş bildirdikleri, %18'inin ise kararsız oldukları görülmüştür.

Mevcut programdan memnuniyet düzeyine (H_{A3}) bakıldığında; kız öğrencilerin yaklaşık %75'inin olumlu, %7'lik kısmın olumsuz görüş bildirdikleri, %18'inin ise kararsız kaldığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin ise %68'inin olumlu, %17'lik kısmın olumsuz görüş bildirdikleri, %15'inin kararsız kaldığı anlaşılmıştır.

Alınan eğitimin mezuniyet sonrasında katkısının olacağı yönündeki görüşe (H_{A6}) yönelik olarak; kız öğrencilerin %43'ünün olumlu, %34'ünün olumsuz bir tavır içerisinde olduğu, %23'ünün ise kararsız kaldığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin ise %44'ünün bu görüşe katıldığı, %26'sinin katılmadığı, %30'unun ise kararsız oldukları görülmüştür.

Öğrenci ile öğretim elemanı arasındaki iletişim düzeyinin yeterliliğine ilişkin görüşe (H_{A13}) ilişkin olarak; kız öğrencilerin %73'ünün olumlu görüş, %8'inin olumsuz görüş bildirdikleri, %19'unun ise kararsız kaldığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin ise %61'inin bu görüşe katıldıkları, %16'sının katılmadıkları, %23'ünün ise kararsız kaldığı görülmüştür.

Tablo 18’de belirtilen görüşler dışında kalan görüşler ile cinsiyet arasında ise herhangi bir anlamlı ilişki olmadığı gözlenmiş, H_0 hipotezi kabul edilmiştir.

5.6.2. Sınıf Derecesine Göre Hipotezlerin Değerlendirilmesi

Öğrencilerin kaçınıcı sınıfta oldukları (Birinci-İkinci-Tekrar) ile öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ilişkin kurulan hipotezler şu şekildedir:

H_0 : Sınıf derecesi ile öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Sınıf derecesi ile öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Meslek Yüksekokulları ile öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı ilişkilerin elde edildiği hipotezler Tablo 19’da gösterilmektedir:

Tablo 19: Sınıf Derecesine Göre Görüşlerin Değerlendirilmesi

Hipotezler	Ki-kare	α (0,05)	Sonuç
H _{B1}	23,854	0,002	Kabul
H _{B2}	19,783	0,011	Kabul
H _{B3}	20,173	0,010	Kabul
H _{B4}	31,845	0,000	Kabul
H _{B5}	32,813	0,000	Kabul
H _{B6}	29,648	0,000	Kabul
H _{B10}	16,907	0,031	Kabul
H _{B15}	16,519	0,036	Kabul

Öğrenim görülen programa istekli olarak gelme durumu dikkate alındığında; birinci sınıf öğrencilerinin %70’i olumlu, %18’i olumsuz, %12’si ise kararsız olduklarını bildirmiştir. İkinci sınıf öğrencileri ve tekrar yapan öğrenciler için de yaklaşık olarak aynı oranların geçerli olduğu görülmüştür.

Öğrenim görülen programı tekrar seçme durumuna bakıldığında; birinci sınıf öğrencilerinin %45’inin olumlu, %29’unun olumsuz görüş bildirdikleri, %26’sının ise kararsız kaldıkları görülmüştür. İkinci sınıf öğrencilerinde benzer şekilde %42’lik kısım olumlu, %32’lik kısım olumsuz görüş bildirmiş, %26’lık kısım ise kararsız olduklarını ifade etmiştir. Tekrar yapan öğrencilerde ise, öğrencilerin %22’sinin olumlu, %52’sinin olumsuz görüşe sahip olduğu, %26’lık kısmın ise kararsız kaldığı görülmüştür.

Programdan memnuniyet düzeyine bakıldığında; birinci sınıf öğrencilerinin %75’inin memnun olduğu, %10’unun memnun olmadığı,

%25'in ise kararsız kaldığı görülmüştür. İkinci sınıf öğrencilerinin %68'i memnun olduğunu, %16'sı memnun olmadığını belirtmiş, diğer %16'lık kısmın ise kararsız olduğu görülmüştür. Tekrar yapan öğrencilerde ise memnuniyet düzeyi %51 ile düşüş göstermiş, kararsız öğrencilerin sayısı %30'a yükselmiştir.

Öğrenim görülen programın iş bulmada etkili olacağı düşüncesine ilişkin olarak; birinci sınıf öğrencilerinin %67'sinin olumlu, %14'ünün olumsuz görüşe sahip olduğu, %19'unun ise kararsız kaldığı görülmüştür. İkinci sınıf öğrencileri için de yaklaşık olarak benzer oranlar geçerlidir. Tekrar yapan öğrencilerde ise olumlu görüş oranı %44 ile düşüş göstermiş, kararsız öğrencilerin oranı %37'ye yükselmiştir.

Mezuniyet sonrası ilgili alanda çalışma düşüncesine ilişkin olarak; birinci sınıf öğrencilerinin %59'unun olumlu, %12'sinin olumlu görüşe sahip olduğu, %29'unun ise kararsız kaldığı görülmüştür. İkinci sınıf öğrencilerinde durum biraz farklılık göstererek, %43'lük kısım olumlu görüş bildirirken, %32'lik kısım olumsuz görüş bildirmiştir. Tekrar öğrencilerinde ise olumlu görüş oranı %40'a düşmüş, olumsuz görüş oranı ise %42'ye yükselmiştir. Kararsızlar %18 oranındadır.

Alınan eğitimin mezuniyet sonrası katkısı olacağına ilişkin olarak; birinci sınıf öğrencilerinin %49'u olumlu, %24'ü olumsuz görüş bildirmiş, %27'si ise kararsız olduklarını ifade etmiştir. İkinci sınıf öğrencilerinde olumlu görüş oranı %37'ye düşmüş, olumsuz görüş oranı ise %40'a yükselmiştir. Tekrar yapan öğrencilerde ise olumlu görüş oranı %28' düşmüş, olumsuz görüş oranı %49'a yükselmiş, kararsız görüş oranı ise %23 olarak gerçekleşmiştir.

Öğretim elemanlarının dersi anlatma düzeylerinin etkin olduğu düşüncesine ilişkin olarak; birinci sınıf öğrencilerinin %77'sinin olumlu, %12'sinin olumsuz görüş bildirdiği, %11'nin ise kararsız olduğu görülmüştür. İkinci sınıf öğrencileri için de benzer oranlar geçerlidir. Tekrar öğrencilerinde ise %75 olumlu, %6 olumsuz görüş bildirmiş, %19 ise kararsız olduğunu ifade edilmiştir.

Dikey geçiş yapılması halinde alınan eğitimin yeterli olacağı düşüncesine ilişkin olarak; birinci sınıf öğrencilerinin %39'u olumlu, %30'u olumsuz görüş bildirmiş, %31 ise kararsız kalmıştır. İkinci sınıf öğrencilerinin %32'si olumlu, %35'i olumsuz görüşe sahip olduğunu belirtmiş, %33'lik kısım ise kararsız kalmıştır. Tekrar öğrencilerinde ise olumlu görüş oranı %22'ye düşmüş, olumsuz görüş oranı %44'e yükselmiştir. Kararsız görüş oranı ise %34 civarındadır.

Sonuç

Çalışmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; ankete katılan öğrencilerin %63,5'i genel lise, %13,3'ü ticaret lisesi, %11,8'i Anadolu meslek lisesi ve %11,5'i diğer türdeki liselerden mezun olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%91) öğrenim gördükleri programa sınavla giriş yaptıkları, %9'luk bir kısmın ise sınavsız geçiş haklarını kullandığı sonucuna varılmıştır. Öğrenim görülen program türleri ele alındığında; ankete katılan 739 öğrencinin %25,2'si muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü, %24,6'sı yerel yönetimler, %21,2'si işletme yönetimi, %18,1'i bankacılık ve sigortacılık ve %10,1'i ise büro yönetimi ve yönetici asistanlığı programlarında öğrenim görmekte olduğu sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin sadece %7,6'sı öğrenim gördükleri alanla ilgili bir işte çalışırken, %92,4'ü herhangi bir işte çalışmamaktadır. Ayrıca öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (87,8) ailesinde meslek mensubu yok iken, %12,2'sinin ailesinde meslek mensubunun yer aldığı sonucuna varılmıştır. Tercih durumları ele alındığında; ankete katılan öğrencilerin %58,6'sının öğrenim gördükleri programa beş veya daha sonraki tercihlerinde yerleştiği ve tercih nedenlerindeki öncelikli faktörün meslek sahibi olmak olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilere göre eğitim kalitesini belirleyen unsurlar arasında ilk olarak öğretim elemanının kalitesi (%40,3), daha sonra fiziki ortam ve teknik donanımın kalitesi (%17,7) ve daha sonra ise öğrencilerin kalitesi (%15,3) gelmektedir. Öğrencilerin mezuniyet sonrası hedefleri dikkate alındığında ise; öncelikle fakülteye geçiş yapmayı, ikinci olarak alanla ilgili bir işte çalışmayı ve üçüncü olarak ise memur olmayı hedefledikleri sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa isteyerek gelme hususunda olumlu görüş bildirenlerin oranı yaklaşık %69, programdan memnuniyet düzeyine ilişkin olumlu görüş oranı %65, mevcut programın mezuniyet sonrasında etkili olacağı düşüncesi %60, mevcut programı tekrar seçme durumuna ilişkin olumlu görüş oranı ise %42 düzeyindedir. Mezuniyet sonrasında mesleği yürütme ve alınan eğitimin mesleği yürütme noktasında yeterli olacağı konusunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun olumlu bir görüş bildirdikleri sonucuna varılmıştır. Öğretim elemanlarının dersi anlatma düzeyi, derse hazırlıklı gelme durumları, alanlarında yetkinliği ve etkin bir iletişim kurabildiklerine ilişkin görüşler dikkate alındığında ise öğrencilerin ortalama %65 oranında olumlu yönde bir düşünceye sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ancak eğitim kalitesinin maksimum düzeye çıkarılması ve öğrencilerden beklenen fayda düzeyinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Bu noktada; olumlu görüş

bildirmeyen ve kararsız kaldıklarını belirten öğrenciler de göz önüne alınarak; uygulamaya yönelik çalışmaların artırılması, öğretim elemanlarının pedagojik eğitimlerinde maksimum düzeyde etkinlik sağlanması ve üniversite-sanayi işbirliğinin artırılması yönünde gereken iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir.

Cinsiyetle ilgili oluşturulan hipotezlerde; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre programa istekli gelme, programı tekrar seçme, programdan memnun olma, alınan eğitimin mezuniyet sonrasında katkı sağlayacağı ve öğrenci ile öğretim elemanı arasındaki iletişim düzeyi konularında daha yüksek oranda olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür.

Sınıf derecelerine ilişkin oluşturulan hipotezlerde ise; programı tekrar seçme düşüncesi, programdan memnuniyet düzeyi, programın iş bulmada etkili olacağı düşüncesi, mezuniyet sonrası programla ilgili hedefler, öğretim elemanlarına ilişkin düşünceler ve geçiş tercihlerinde birinci sınıftan tekrar yapan öğrencilere doğru düşünüşün seyrettiği görülmüştür. İkinci sınıf ve tekrar öğrencilerinin daha tecrübeli ve bilinçli oldukları göz önüne alındığında beklentilerinin tam olarak karşılanamadığını ifade etmek mümkündür. Bu noktada; gerek eğitim kalitesinin, gerekse öğretim elemanlarının motivasyonlarının artırılması hususunda gerekli çalışmaların yapılmasında fayda görülmektedir.

Kaynakça

- Albez, A. ve Bilici, N. (2012), "Meslek Yüksekokulları Muhasebe Öğrencilerinin Mesleğe Bakışları: Atatürk Üniversitesi'nde Bir Araştırma", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16:3, 383-398.
- Ay, M. (2011), "Öğrencilerin Muhasebe Derslerinde Yaşadıkları Anlama Zorlukları ve Nedenleri Üzerine Bir Araştırma", *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 263-277.
- Demir, M. ve Çam, M. (2006), "Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 32, 1-11.
- Dinç, E. (2008), "Meslek Seçiminde Etkili Olan Faktörlerin İncelenmesi: Meslek Yüksekokulu- Muhasebe Programı Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16:2, 90-106.

- Gençoğlu, Ü. Gücenme ve İşseveroğlu, G. (2010), "Türkiye' de Meslek Yüksekokullarındaki Eğitimin Muhasebe Mesleğine Katkısı Üzerine Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 47, 28-40.
- Gençtürk, M., Demir, Y. ve Çarıkçı, O. (2008), "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açıları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13:1, 209-228.
- Gökgöz, A. ve Ülkü, S. (2012), "The Evaluation of the Accounting Education Provided in Vocational High Schools in Turkey From the Perspective of Students", *International Journal of Business and Social Science*, 3: 22, 53-62.
- Karcı, H. (2008), "Mesleki ve Teknik Eđitimde Uluslararası Gelişmeler, Sorunlar ve Çözümler", IV. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 5-8 Kasım, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Kızgın, Y. (2005), "Sınavsız Geçiş (METEB) Sistemi ile Gelen Öğrencilerin Başarılarının İstatistikî Analizi: Muğla Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Örneđi", *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 7:2, 120-129.
- Orhan, S. ve Tazegül, A. (2013), "Muhasebe Öğretim Programının Öğrencilerin Görüşmelerine Göre Değerlendirilmesi: Meslek Yüksekokullarında Bir Uygulama", *Mesleki Bilimler Dergisi*, 2:1, 16-34.
- Otlu, F., Durmuş, A.F. ve Solak, B. (2012), "Meslek Yüksekokulları Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi ve Bölümün Geleceđi Hakkında Bir Araştırma: Malatya Meslek Yüksekokulu Uygulaması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 55, 35-50.
- Özcan, İ., Ünal, G.F. ve Helhel, Y. (2009), "Muhasebe Programı Öğrencilerinin Cinsiyet ve Öğretim Durumunun Muhasebe Mesleğine Yönelik Tutumları ile İlişkilendirilmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 41, 170-182.
- Şahin, İ. ve Fındık, T. (2008), "Türkiye' de Mesleki ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *TSA*, 12:3, 65-86.
- Tekşen, Ö., Tekin, M. ve Gençtürk, M. (2010), "Muhasebe Eğitiminin Değerlendirilmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi' ne Bağlı Meslek Yüksekokulları Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 46, 100-112.
- Terim, B. ve Öztürk, A. (2009), "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama", *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7:2, 153-168.

Yardımcıoğlu, M. ve Büyükşalvarcı, A. (2007), "Muhasebe Eđitiminde Meslek Yůksekokullarının Yeterliliđi ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk ősiversitesinde Bir Uygulama", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 36, 173-178.

Yůcebaş, E., Alkan, G., Atasadıun, H.G. ve Egeli, H.A. (2013), "Ege Bۆlgesi'nde Bulunan Meslek Yůksekokullarının Durum Analizi: Sorunlar ve özüm Önerileri", *Electronic Journal of Vocational Colleges*, Özel Sayı, 44-50.

<http://www.osym.gov.tr/belge/1-19213/2012-2013-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html> (Erişim Tarihi: 15.01.2014).

<http://ebs.usak.edu.tr/onlisans.aspx> (Erişim Tarihi: 09.12.2013).